

Попович Л. М. Упровадження досвіду громадсько-активних шкіл.

/ Л. М. Попович // Stav, problemy a perspektivy pedagogickeho studia a socialnej prace: zbornik prispevkov z medzinarodnej vedeckej konferencie. Vysoka skola Danubius Fakulta socialnych studii. Sladkovicovo, Slovenska republika :

28 – 29 oktobra, sefredaktor : Prof. JUDr. Stanislav Mraz CSc. 2016. – P. 232 – 235.

УПРОВАДЖЕННЯ ДОСВІДУ ГРОМАДСЬКО – АКТИВНИХ ШКІЛ

Попович Л.М.,

науковий співробітник

відділу економіки та управління загальною середньою освітою

Інституту педагогіки НАПН України

м. Київ, Україна

Анотація: досвід діяльності громадсько - активних шкіл (ГАШ) упроваджується у експериментальних навчальних закладах Київської та Житомирської областей, велика увага надається налагодженню партнерських стосунків між школою та всіма ресурсами, що існують у співтоваристві, наданню освітніх послуг; покращенню навчання учнів, зміцненню відносин між мешканцями громади.

Ключові слова: громадсько-активні школи; навчання впродовж життя; партнерські стосунки; упровадження досвіду ГАШ.

Громадсько-орієнтована освіта представляє освітню психологію, що лежить в основі діяльності громадсько-активних шкіл (ГАШ), що сприяє створенню можливостей для членів громади, шкіл, бізнесу, громадських і приватних організацій стати партнерами у реалізації потреб громади і перетворення школи в культурні та освітянські центри громад.

Громадсько-активні школи є об'єднання активних громадян, які орієнтуються на ідеали громадянського суспільства, демократизацію освіти та сфери соціального життя.

ГАШ – це модель шкіл, характерними ознаками яких є демократичне управління, партнерство, волонтерство, самоврядування, співпраця з батьками учнів, усіма організаціями, що є в громаді.

Громадсько-активні школи ведуть пошук нового змісту і засобів роботи з учнями, шляхів розвитку школи, нових форм роботи з педагогічними працівниками за окресленою моделлю, надають можливості школі стати соціокультурним осередком у населеному пункті, розвивати здібності учнів.

Запровадження моделі громадсько-активної школи забезпечує активізацію і розвиток громадянської освіти населення, розвиває українське суспільство через гуманізацію суспільно-економічних відносин і формування нових установок особистості як громадянина країни і «Малої Батьківщини».

Теоретичний аналіз наукових джерел дає можливість стверджувати, що вітчизняні вчені значну увагу надають дослідженню проблем розвитку громадянського суспільства, громадсько-державного управління освітою і школою, інформаційно-комунікаційні основи громадсько-державного управління освітою та загальноосвітнім навчальним закладом висвітлено у працях: Гриневич Л. М.; [2], Калініної Л. М. [4]. Кременя В.Г. [1] Королюк С.В. [9], Онаць О. М. [5]. Пастовенського О. В. [6], Парашенко Л. І. [8]. та ін.

Концептуальні засади організаційно-економічних механізмів і технологій реалізації громадсько-державного управління загальноосвітнім навчальним закладом у сучасних умовах розкрито в практико-орієнтованому посібнику Калініної Л. М., Онаць О. М. [5]. Однак у наукових дослідженнях не висвітлено проблему впровадження досвіду громадсько-активних шкіл.

В Україні представлений зарубіжний досвід роботи громадсько-активних шкіл, узагальнений Всеукраїнським фондом «Крок за кроком», створена онлайн база громадсько-активних шкіл, модель громадсько-активної школи. Досвід роботи вітчизняних громадсько-активних шкіл було представлено на засіданні Всеукраїнського клубу «Директор школи» у жовтні 2016 року на тему: «Інноваційні технології управління новою школою в Україні», який було проведено на паритетних засадах Асоціацією керівників шкіл України (АКШУ) та Інститутом педагогіки НАПН України. Презентовано досвід роботи громадсько-активних шкіл, для яких пріоритетними є визнання партнерства, волонтерства, співпраці з громадськими організаціями, самоврядування.

Експериментальні навчальні заклади Київської та Житомирської областей активно співпрацюють з відділом економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України із науково - дослідної роботи «Теорія і технологія управління загальноосвітніми навчальними закладами як активними соціально-педагогічними системами», впроваджують моделі громадсько-активної школи та управління ними. Як свідчать результати опитування керівників експериментальних навчальних закладів, провідними напрямками їх діяльності є: автономія шкіл, інтеграційні процеси, впровадження інформаційних технологій, зокрема, й в освіті, концептуальних засад навчання впродовж усього життя, професійний розвиток педагогічних кадрів.

Прикладом сучасної педагогічної технології є впровадження системного загальношкільного підходу у навчальному закладі по програмі «Класна школа», що реалізується польською неурядовою організацією «Центр Громадянської Освіти». У громадсько-активній школі ключову роль відіграє професіонал, керівник як лідер і учитель з активною громадянською позицією.

У період суспільного розвитку важливими чинниками для розвитку громадян стають інформація, наука та освіта, тому перехід України до інформаційних технологій зумовлює інтеграційні процеси вітчизняних громадсько-активних шкіл до європейського та світового освітніх просторів.

Актуальним для вітчизняної освіти є впровадження у життя концепції навчання впродовж усього життя. Саме навчання впродовж усього життя можна визначати як таке, що є гнучким і доступним для членів громади та детермінує розвиток громадсько-активних шкіл.

Якість навчання учнів залежить від професійної компетентності керівника навчального закладу, вчителя, принцип «навчання впродовж життя» мав би передусім реалізовуватися в учнівському середовищі, бо власне на це скерована основна діяльність школи. І коли мова заходить про якість освітніх послуг, то батьки й учні – головні клієнти школи, одностайні в тому, що вміння вчитися – запорука успіху в дорослому житті... Якщо ми говоримо про якість навчально-виховного процесу, то мова заходить і про постійний професійний

розвиток учителя. На це скеровано освітні реформи в тих системах, які знані з успішних результатів, засвідчених рівнем навчальних досягнень за програмами TIMS, PISA, PIRLS тощо. Як розвивати вчительську майстерність на базі школи і як оцінювати її ефективність – важливе запитання, яке ставить собі сьогодні не тільки директор школи, а й усі ті, хто турбується про якість освітніх послуг» [3 с. 13].

Керівники навчальних закладів та учителі в Україні підвищують свою професійну майстерність на курсах підвищення кваліфікації у інститутах післядипломної педагогічної освіти, шляхом участі у різних формах науково-методичної роботи, особистого самовдосконалення, які є важливими в силу специфіки педагогічної діяльності. Є різні форми науково-методичної роботи з керівниками загальноосвітніх навчальних закладів, педагогічними працівниками, що сприяють підвищенню їх професійної та методичної компетентності – це, насамперед, засідання творчих груп, майстер-класів, відкритих занять, педагогічних тренінгів, вебінарів, дискусій та ін., що дозволяє використовувати передовий педагогічний досвід колег, напрацьовувати ефективні підходи до творчої діяльності в навчальному процесі.

Сьогодні до організації науково-методичної роботи та самоосвіти вчителя необхідні нові підходи, створення умов для підвищення професійної активності і ініціативи педагогів, для пробудження їх творчих планів, серед таких ефективних форм роботи, які використовують педагогічні працівники «Класної школи» є робота в командах, що є однією з теорій ефективного вдосконалення педагогічної майстерності вчителів. Професійний розвиток керівника, педагога розглядаємо у взаємозв'язку професійної і методичної компетентності та майстерності вчителя.

На думку польської дослідниці Г. Четвертинської, професійний розвиток учителя відбувається набагато швидше, якщо він працює у команді, де надається можливість відверто розповідати про використання інноваційних форм і методів у педагогічній діяльності, так як різноманітні форми роботи є важливими, але обмін досвідом з колегами є набагато важливішим.

Отже, досвід діяльності громадсько - активних шкіл впроваджується у експериментальних навчальних закладах Київської та Житомирської областей, напрямками діяльності є налагодження партнерських стосунків між школою та всіма ресурсами, що існують у громаді; наданню освітніх послуг; покращенню якості навчання учнів, навчання впродовж усього життя, професійному розвитку педагогічних кадрів.

Література:

1. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. / В. Г. Кремень // – К.: Грамота, 2005. – 448 с.
2. Гриневич Л. М. Децентралізація управління освітньою системою (на прикладі Польщі) / Л. Гриневич // Освіта і управління. – 2004. – № 3–4. – С. 156–160.
3. Стандарти громадсько-активної школи: навчання впродовж усього життя. Навчально-методичний посібник. К., Видавничий дім «Плеяда», С. 13.
4. Калініна Л. М. Теоретико-прикладні аспекти формування інформаційної культури керівника загальноосвітнього навчального закладу: моногр. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 128 с.
5. Онаць О. М. Концептуальні засади організаційних механізмів і технологій громадсько-державного управління загальноосвітніми навчальними закладами : посібник / О. М. Онаць ; за наук. ред. Л. М. Калініної. – К. : , 2015. – 109 с.
6. Пастовенський О. В. Наукові основи громадсько-державного управління загальною середньою освітою в регіоні : моногр. / О. В. Пастовенський. – Житомир : ПП «Рута», 2014. – 385 с.
7. Г. Четвертинська. Фрагменти тексту: Чому в командах, чому разом? № 50 на додаток № 253, видання від 29/10/2002, с. 2.
8. Паращенко Л. І. Громадянська активність молоді: досвід, методологія, перспективи. – Методичний посібник. За редакцією Л. Паращенко – К., 2010, 84 с.

9. Королюк С. В. Особливості громадсько-державного управління в діяльності сучасної школи / С. В. Королюк // Теорія та методика управління освітою. – 2010. – № 3. – [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://tme.umo.edu.ua./docs/3/Koroliuk.pdf>.

10. Демократичне врядування в школах: [посібник] / [Е. Бекман, Б. Траффорд]; пер. з англ. та адапт. Л. І. Паращенко; заг. ред. укр. версії: Н. Г. Протасова. – 2-ге вид. – К.: НАДУ, 2014. – 100 с. – (Навчатися і жити в демократії).

ВНЕДРЕНИЕ ОПЫТА ОБЩЕСТВЕННО - АКТИВНЫХ ШКОЛ

Попович Лидия Николаевна,

научный сотрудник Института педагогики НАПН Украины, г. Киев, Украина

Аннотация: опыт деятельности общественных - активных школ (ОАШ) внедряется в экспериментальных учебных заведениях Киевской и Житомирской областей, большое внимание предоставляется налаживанию партнерских отношений между школой и всеми ресурсами, которые существуют в сообществе, предоставлению образовательных услуг; улучшению учебы учеников, укреплению отношений между жителями сообщества.

Ключевые слова: общественно-активные школы; учеба на протяжении жизни; партнерские отношения; внедрение опыта ОАШ.

INITIATION OF EXPERIENCE OF SOCIALLY ACTIVE SCHOOLS

Popovich

Lidia

Nikolaevna,

Researcher at the Institute of Pedagogy of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Annotation: experience of activity of socially-active schools (SAS) is introduced in experimental educational institutions of Kiev and Zhytomyr regions; great attention is paid to establishing partnership between school and all resources that exist in the community, providing educational services; improving students' learning, and strengthening relationships among community members.

Key words: socially active schools; study during lifetime; partnership; implementation of the SAS experience.